Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2020 оны 02 дугаар тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

НЭР ДЭВШИХ ТУХАЙ ХҮСЭЛТ ГАРГАГЧИЙН АНКЕТ

Дд	Шалгуур үзүүлэлт	Мэдээлэл
1	**Нэр** Овог, эцэг, эхийн нэр, өөрийн нэр, нэрээ өөрчилж байсан бол өмнө нь хэрэглэж байсан нэр	Олхонууд овгийн Галбадрахын Уганбаатар
2	**Хүсэлт гаргагчийн хаяг** Иргэний үнэмлэхэд байгаа хаяг	Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, ... дугаар хороо, ... байр, ... тоот
3	**Төрсөн огноо** Төрсөн газар	➢ 1986 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдөр ➢ Ховд аймгийн Жаргалант сум
4	**Боловсрол** Дээд боловсрол эзэмшсэн сургууль тус бүрийг сүүлд төгссөн сургуулиас нь эхлэн жагсаан бичнэ. Сургууль тус бүрд суралцсан хугацаа, авсан зэрэг, огноог бичнэ.	➢ Монгол Улсын Их Сургуулийн Хууль зүйн сургууль, 2004-2011 он, Дээд, эрх зүйч, 2011 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдөр. Дипломын дугаар D201114298 ➢ Улаанбаатар Эрдэм Их Сургууль, 2017-2021 он, Эрх зүйн магистр, 2021 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдөр. Дипломын дугаар E20210325
5	**Ажил эрхлэлт** Их, дээд сургууль төгссөнөөс хойш ажилласан төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, төрийн бус байгууллага болон бусад байгууллагыг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн жагсаан бичнэ. Ажил олгогчийн нэр, хаяг, утас, цахим хуудас болон ажлын байрны нэрийг бичнэ.	➢ Ажил олгогчийн нэр: Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисс Хаяг: Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Засгийн газрын 12 дугаар байр, Утас: 51-262786, 7000 - 0222 Цахим хуудас: https://www.nhrcm.gov.mn/ Ажлын байрны нэр: Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн дарга 2022 оноос хойш Ахлах референт 2021-2022 он Референт 2017-2021 он ➢ Ажил олгогчийн нэр: Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар Хаяг: Татан буугдсан Утас: - Цахим хуудас: - Ажлын байрны нэр: Хууль, эрх зүй, хүний нөөцийн хэлтсийн дарга 2016 он Тусгай хяналтын улсын байцаагч 2015-2016 он Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн 2011-2015 он
6	**Нэр дэвших тухай хүсэлт гаргасан албан тушаал**	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүн

	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүн эсхүл Эрүү шүүлтээс урьдчилан сэргийлэх асуудал эрхэлсэн гишүүний алинд нэр дэвшиж байгаа талаар бичнэ.	
7	**Эрх зүйч мэргэжлээр эрхэлсэн ажил** Хүсэлт гаргагч эрх зүйч мэргэжлээр сүүлийн арваас доошгүй жил эрхэлсэн ажлыг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн он дараалаар бичиж, тодорхойлно. Үүнд дараах мэдээллийг бичнэ. -албан тушаалын нэр, ажлын газрын хаяг, ажилласан хугацаа; -ажлын байрны тодорхойлолт; -удирдах албан тушаалтны нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хамтран ажиллаж байсан болон өөрийн удирдлагад ажиллаж байсан таваас доошгүй хүний нэр, холбоо барих мэдээлэл.	**<u>1. Албан тушаалын нэр:</u>** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн дарга. 2022 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс одоог хүртэл 4.1 жил **<u>Ажлын газрын хаяг:</u>** Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Засгийн газрын 12 дугаар байр, Утас: 51-262786, 7000 – 0222, вэб сайт: https://www.nhrcm.gov.mn/ **<u>Албан тушаалын тодорхойлолт:</u>** Хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөнтэй холбоотой ирүүлсэн гомдол, мэдээллийг шалгах ажлыг удирдлага, зохицуулалтаар хангах, хяналт тавих, хүний эрх, эрх чөлөө зөрчсөн асуудлаар хяналт шалгалт хийж, Комиссын гишүүний зөвлөмж, шаардлага хүргүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулж, гүйцэтгэлд хяналт тавих, тайлагнах. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)* **<u>2. Албан тушаалын нэр:</u>** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн ахлах референт. 2021 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрөөс 2022 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл 1.3 жил **<u>Ажлын газрын хаяг:</u>** Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Засгийн газрын 12 дугаар байр, Утас: 51-262786, 7000 – 0222, вэб сайт: https://www.nhrcm.gov.mn/ **<u>Албан тушаалын тодорхойлолт:</u>** Комиссын гишүүний чиглэл, удирдамжийн дагуу хүний эрх, эрх чөлөөтэй холбоотой анхаарал татсан асуудлаар санал, зөвлөмж, шаардлага, шүүхэд гаргах нэхэмжлэлийг боловсруулах, бүрдүүлбэрийг хангах, Комиссын гишүүний итгэмжлэлийн үндсэн дээр шүүхэд төлөөлөх. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)* **<u>3. Албан тушаалын нэр:</u>** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн референт. 2017 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдрөөс 2021 оны 06 дугаар сарын 15-ний өдрийг хүртэл 4.5 жил **<u>Ажлын газрын хаяг:</u>** Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Засгийн газрын 12 дугаар байр, Утас: 51-262786, 7000 – 0222, вэб сайт: https://www.nhrcm.gov.mn/ **<u>Албан тушаалын тодорхойлолт:</u>** Комиссын гишүүний чиглэл, удирдамжийн дагуу гомдол, мэдээллийг шалгах, баримтжуулах, хүний эрхийн асуудлаар зөвлөгөө өгөх, хяналт шалгалт

		явуулах, гомдол, мэдээлэл, хяналт шалгалтын шийдвэрлэлттэй холбоотой албан бичиг болон Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмжийн төсөл боловсруулах, эвлэрүүлэн зуучлах ажлыг хариуцаж, гүйцэтгэлийг хангах. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)* **4. Албан тушаалын нэр:** Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын Хууль эрх зүй, хүний нөөцийн хэлтсийн дарга. 2016 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдрөөс 2016 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийг хүртэл 0.4 жил **Ажлын газрын хаяг:** Татан буугдсан **Албан тушаалын тодорхойлолт:** Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, хүний нөөцийн удирдлагын үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлэх, эдгээр чиглэлээр газрын дарга, удирдлагуудыг тайлан, мэдээлэл, судалгаа, бодлогын зөвлөмжөөр хангах. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)* **5. Албан тушаалын нэр:** Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын Тусгай хяналтын улсын байцаагч. 2015 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрөөс 2016 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдрийг хүртэл 1.0 жил **Ажлын газрын хаяг:** Татан буугдсан **Албан тушаалын тодорхойлолт:** Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэг бүхий төрийн тусгай албан хаагчид ажилладаг, үйл ажиллагаа нь төрийн нууцын зэрэглэлд хамаарагддаг төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагууд дахь батлан хамгаалах, аюулгүй байдалтай холбоотой хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, мөрдөлтийн байдалд хяналт тавих, үнэлэлт, дүгнэлт өгөх. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)* **6. Албан тушаалын нэр:** Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын Хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн. 2011 оны 11 дүгээр сарын 24-ний өдрөөс 2015 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийг хүртэл 3.6 жил **Ажлын газрын хаяг:** Татан буугдсан **Албан тушаалын тодорхойлолт:** Мэргэжлийн хяналтыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох, мэргэжлийн хяналтын байгууллагын ажилтнуудад хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, туслалцаа үзүүлэх, хариуцсан чиглэлээр удирдлагыг мэдээлэл, судалгаа, зөвлөмжөөр хангах. *(Албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргасан.)*

		Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газарт 4 жил 10 сар, Хүний эрхийн Үндэсний Комисст 9 жил 10 сар тус тус эрх зүйч мэргэжлээр ажилласан.
8	**Ёс зүй** Доор дурсан асуудлыг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн он дарааллаар бичиж, түүний гол агуулгыг тодорхойлно. -сахилгын шийтгэлээр ажлаас халагдаж байсан эсэх; -сүүлийн таван жилд улс төрийн албан тушаал болон улс төрийн намын удирдах албан тушаал эрхэлж байсан эсэх.	➢ Сахилгын шийтгэлээр ажлаас халагдаж байгаагүй. (Сахилгийн шийтгэл хүлээж байгаагүй тухай тодорхойлолтыг хавсаргасан) ➢ Сүүлийн таван жил улс төрийн албан тушаал болон улс төрийн намын удирдах албан тушаал эрхэлж байгаагүй.
9	**Хууль зүйн өндөр мэдлэг, чадвар** Хүсэлт гаргагчийг хууль зүйн өндөр мэдлэг, чадвартай гэдгийг нотлон харуулах хамгийн чухал 10 мэргэжлийн үйл ажиллагааг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн он дарааллаар бичиж, тодорхойлно. Үүнд дараах мэдээллийг бичнэ. -үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа; -үйл ажиллагааны гол агуулга; -үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ; -үйл ажиллагааг удирдсан албан тушаалтны нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хамтран ажиллаж байсан болон өөрийн удирдлагад ажиллаж байсан таваас доошгүй хүний нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар.	**1. Байгууллагыг шүүхэд төлөөлөх ажилд оролцож байна. Улаанбаатар хот, 2023-2026 он** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны 01/259 дугаар албан бичгээр олгосон итгэмжлэлээр Нийслэл дэх захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхэд, 2025 оны 01/2239 дугаар албан бичгээр олгосон итгэмжлэлээр Баянзүрх, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны тойргын шүүхэд тус тус хариуцагчаар оролцсон. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гомдол шалгах ажиллагаатай холбоотой асуудлаар нэр бүхий иргэдээс нэхэмжлэл гаргасны дагуу хариуцагчаар оролцсон бөгөөд гомдол шалгах ажиллагааг хууль ёсны дагуу явуулсан тул нэхэмжлэлийн шаардлагыг хүлээн зөвшөөрөөгүй, маргааныг шүүхээр шийдвэрлүүлсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Баянзүрх, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны тойргийн шүүхийн 2026 оны 191/ШШ2026/10278 дугаар шийдвэрээр тус тус нэхэмжлэлийн шаардлагыг бүхэлд нь хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Итгэмжлэл олгосон албан бичгүүд болон шүүхийн шийдвэрийг хавсаргасан. **2. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын үйл ажиллагаанд дагаж мөрдөх журмуудыг боловсруулж, батлуулсан. Улаанбаатар хот, 2022-2025 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны А/08 дугаар тушаалаар баталсан **“**Хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөн тухай гомдол, мэдээллийг шийдвэрлэх ажиллагааны журам”, 2025 оны А/60 дугаар тушаалаар баталсан “Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын хяналт шалгалтын журам”-ыг тус тус хариуцан боловсруулж, 2026 оны А/59 дугаар тушаалаар баталсан “Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын

		төрийн болон албаны нууц хамгаалах журам”-ыг боловсруулах ажлын хэсэгт ажиллаж, батлуулсан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын чиг үүрэгт 2022 онд хүний эрхийг хамгаалагчийн үйл ажиллагаа, хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах үйл ажиллагаа нэмэгдсэнээр Комисст гомдол гаргах, түүнийг шийдвэрлэх, хяналт тавих үе шатыг илүү нарийвчилж тодорхойлох, гомдол шалгах ажиллагааны үе шат бүрийг журамлах шаардлага үүсч, тус журамд тусгасан. Мөн Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагааг анх удаа журмаар нарийвчлан зохицуулсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Гомдол шалган, шийдвэрлэх үйл ажиллагааг нарийвчилсанаар нэгж гомдлыг шийдвэрлэх хугацаа багассан. Мөн хяналт шалгалтын үйл ажиллагааг журамласнаар албан хаагчид ажиллахад ойлгомжтой, тодорхой болж, үр дүн сайжирсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Дээрх журмуудыг боловсруулах талаар Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын сарын төлөвлөгөөнд тусгасан баримт, Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны А/08, 2025 оны А/59, А/60, 2026 оны А/28 дугаар тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан. **3. Цагдаагийн албаны “Мэдээллийн санд мэдээлэл цуглуулах, шалгах, шинжлэн үнэлэх, ашиглах, шилжүүлэх, хүлээн авах, хуваарилах, үр дүнг тооцох, лавлагаа өгөх журам”-ыг боловсруулах ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2023 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2023 оны А/161 дүгээр тушаалаар журмын төслийг боловсруулж, батлуулах чиг үүрэг бүхий ажлын хэсэгт ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Улсын Их Хурлаас 2021 онд Нийтийн мэдээллийн ил, тод байдлын тухай хууль, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийг баталсантай холбогдуулан цагдаагийн байгууллагын гэмт хэрэг, зөрчил, ял шийтгэлийн мэдээллийн санд мэдээлэл цуглуулах, хүлээн авах, хуваарилах, цахим болон цаасан суурьтай сан үүсгэх, түүнээс лавлагаа өгөхтэй холбоотой харилцааг зохицуулах журмыг шинэчилсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Тус журмыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/410 дугаар тушаалаар баталж, мөрдөж байна. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Ажлын хэсэг байгуулсан тушаалын хуулбарыг хавсаргасан. Батлагдсан журамтай танилцах холбоос: https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=171421822458 51&showType=1 **4. Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх санал боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2022-2023 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дарга,

		Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын хамтарсан 2022 оны А/38, А/74 дүгээр тушаалаар ажлын хэсэгт ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, тус хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.3 дахь хэсэг, 25 дугаар зүйлийн 25.1.2 дахь заалтад заасан эрх зүйн баримт бичгүүдийг боловсруулах, цахим орчинд хүний эрх, аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр санал боловсруулсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын 2023 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийн А/81 дугаар тушаалаар “Цахим хэлбэрээр боловсруулалт хийх технологийг ашиглан мэдээлэл цуглуулж, боловсруулж, ашиглах үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийх журам”, А/90 дүгээр тушаалаар “Хүний эмзэг мэдээлэл, генетик болон биометрик мэдээлэл боловсруулахад баримтлах технологийн аюулгүй байдлын шаардлага, журам”-ыг тус тус баталсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Ажлын хэсэг байгуулсан тушаалын хуулбарыг хавсаргасан. Батлагдсан журмуудтай танилцах холбоос: https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=16760452494481 https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=16760452348261 **5. “Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаан дахь хүүхдийн эрх” хэлэлцүүлэгт модератор болон панелистаар ажилласан. Улаанбаатар хот, 2022 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос зохион байгуулсан **“**Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаан дахь хүүхдийн эрх” хэлэлцүүлгийн нээлтийн арга хэмжээний модератор, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаан дахь хүүхдийн эрхийн асуудал салбар хэлэлцүүлэгт панелистаар ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх, зөрчил шалган шийдвэрлэх, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаан дахь хүүхдийн эрхийн зөрчил, тулгамдсан асуудлыг тодорхойлсон. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Хэлэлцүүлгээс гарсан санал, зөвлөмжийг холбогдох байгууллагад хүргүүлж, Улсын Их хурлаас 2024 онд баталсан Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд зарчмын саналууд орсон. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Хэлэлцүүлгийн хөтөлбөрийг хавсаргасан. **6. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох үүрэг бүхий ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2022 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2022 оны А/72 дугаар тушаалаар Зөрчлийн болон эрүүгийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны удирдлага, зохион байгуулалт, эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгохтой

		холбогдуулан хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэгт, А/73 дугаар тушаалаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны тухай хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэгт тус тус ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Эрүүгийн болон зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг иргэний болон захиргааны шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанаас тусгаарлах эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Ажлын хэсэгт ажиллаж, хуулийн төсөлд оруулах Комиссын саналыг хүргүүлсэн. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Ажлын хэсэг байгуулсан тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан. **7. Уралдааны хүүхдийн эрх зүйн зохицуулалт, дүрэм журмыг шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2021 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/123 дугаар тушаалаар хурдан морины уралдааны хүүхдийн эрх, аюулгүй байдлыг хангах хамгаалахтай холбогдсон хууль эрх зүйн зохицуулалт, дүрэм журмыг шинэчлэн боловсруулах чиг үүрэг бүхий салбар дундын ажлын хэсэгт ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Монгол Улсын Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 109 дүгээр зүйл, НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенц, Олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийг устгах тухай 182 дугаар конвенц, Насны доод хязгаарын тухай 138 дугаар конвенц, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 57 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Хөдөлмөрийн сайдын А/36 дугаар тушаалаар баталсан “Насанд хүрээгүй хүнийг ажиллуулахыг хориглосон ажлын байрны жагсаалт”-ыг тус тус үндэслэн Үндэсний их баяр наадмын тухай хууль, Үндэсний баяр наадмын хурдан морины уралдаан зохион байгуулах дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, хурдан морь уралдааны хүүхдийн эрхийг хамгаалах, аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой эрх зүйн орчныг сайжруулах. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Унаач хүүхдийн эрхийг хамгаалах, аюулгүй байдлыг хангах үүднээс хүйтний улиралд хурдан морины уралдаан зохион байгуулахгүй байх талаар 21 аймгийн Засаг даргад хүргүүлэх Комиссын гишүүний зөвлөмжийг санаачлан, боловсруулж хүргүүлсэн. Мөн Хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 21 дэх илтгэлийн гуравдугаар бүлгийн 3.3 дахь “Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал” дэд бүлгийн “Хурдан морь унаач хүүхдийн өнөөгийн нөхцөл байдал, тулгамдаж буй асуудал” хэсгийг боловсруулж, Улсын Их Хурлын 2022 оны 49 дугаар тогтоолоор хурдан морины унаач хүүхдийн эрхийг хамгаалах талаар холбогдох арга хэмжээ авахыг Засгийн газарт даалгасан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Ажлын хэсэг байгуулсан тушаал, Комиссын гишүүний 2022 оны 05/02 дугаар зөвлөмж, Улсын Их Хурлын 2022 оны 49 дугаар тогтоолын хуулбарыг хавсаргасан.

		8. Эрх зүйн магистрын зэрэг хамгаалсан. Улаанбаатар хот, 2017-2021 он. **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Улаанбаатар Эрдэм их сургуулийн захирлын 2021 оны 01 дүгээр сарын 03 дугаар тушаалаар Е20210325 дугаартай магистрын диплом олгосон. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Магистрын зэргийг “Хөдөлмөрийн харилцаан дахь жендэрийн эрх тэгш байдал” сэдвээр диплом бичиж, хамгаалсан. Дипломын ажил нь удиртгал, 2 бүлэг, дүгнэлт, санал, хавсралт, ном зүй гэсэн хэсгээс бүрдсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Хөдөлмөрийн харилцаанд үүсч буй жендэрийн ялгавралан гадуурхалтын шалтгаан нөхцөл, түүнийг хэрхэн арилгах саналыг тохиолдол, судалгаа, дүн шинжилгээний үндсэн дээр дэвшүүлсэн. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Магистрын дипломын хуулбарыг хавсаргасан. **9. Улсын ерөнхий байцаагчийн удирдамжаар хяналт шалгалт хийсэн. Улаанбаатар хот, 2015 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын дарга, улсын ерөнхий байцаагчийн 2015 оны 01/149 дугаартай удирдамжаар батлагдсан ажлын хэсэгт ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Аж ахуй нэгж, иргэд тээврийн хэрэгсэлдээ зөвшөөрөлгүй болон албан бус зөвшөөрөлтэй тусгай дуут дохио ашиглаж улсын дугаарын хязгаарлалтад орохгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоох. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Шалгалтын үр дүнг ерөнхий байцаагчид танилцуулж, Хууль зүйн сайдын 2013 оны А/121 дугаар тушаалаар батлагдсан “Тээврийн хэрэгсэлд тусгай дуут болон гэрэл дохио тавьж хэрэглэх журам”, “Тээврийн хэрэгсэлд тусгай дуут болон гэрэл дохио тавих ба хэрэглэх” MNS 4979:2000 стандартын хэрэгжилтийг хангуулах арга хэмжээ авсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Хяналт шалгалтын удирдамжийн хуулбарыг хавсаргасан. **10. Зөрчлийн тухай хууль боловсруулах ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2012-2015 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хууль зүйн сайдын 2012 оны А/33, А/65 дугаар тушаалаар Эрүүгийн болон Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл боловсруулах ажлын хэсэгт, А/77 дугаар тушаалаар Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл боловсруулах ажлын хэсэгт, тус

		сайдын 2013 оны А/258 дугаар тушаалаар Захиргааны хариуцлагын тухай /Зөрчлийн тухай/ хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл боловсруулах ажлын хэсэгт тус тус ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Тус тусын хуулиар зохицуулж байсан захиргааны хариуцлагын тогтолцоог нэгдсэн нэг хуулиар буюу Зөрчлийн тухай хуулиар анх удаа зохицуулсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Тус хуулийг Улсын Их Хурлын 2015 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн чуулганы хуралдаанаар баталж, 2016 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс дагаж мөрдөхөөр тогтоосон бөгөөд 2016 оны 08 дугаар сарын 30-ны өдөр хэрэгжих хугацааг 2017 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл хойшлуулсан. Улмаар тус хуулийг Улсын Их Хурлын 2017 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн чуулганы хуралдаанаар хүчингүй болгож Зөрчлийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг мөрдөж байна. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Ажлын хэсэг байгуулсан тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан. Батлагдсан хуультай танилцах холбоос: https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=11645
10	**Хүний эрхийг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах чиглэлээр эрхэлсэн ажил** Хүсэлт гаргагч хүний эрхийг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах чиглэлээр сүүлийн таваас доошгүй жил эрхэлсэн ажлыг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн он дараалаар бичиж, тодорхойлно. Үүнд дараах мэдээллийг бичнэ: -албан тушаалын нэр, ажлын газрын хаяг, ажилласан хугацаа; -ажлын байрны тодорхойлолт; -удирдах албан тушаалтны нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хамтран ажиллаж байсан болон өөрийн удирдлагад ажиллаж байсан таваас доошгүй хүний нэр, холбоо барих мэдээлэл.	**Албан тушаалын нэр, ажлын газрын хаяг, ажилласан хугацаа:** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн референтээр 2017-2021 онд, ахлах референтээр 2021-2022 онд, хэлтсийн даргаар 2022 оноос хойш, Нийт 9 жил 10 сар ажиллаж байна. Хаяг: Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо, Засгийн газрын 12 дугаар байр. Энэ хугацаанд хүний эрхийг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах чиглэлээр дараах ажлыг хийж гүйцэтгэж, жил бүрийн үр дүнгийн үнэлгээгээр “А” үнэлэгдэж байсан. Үүнд: 1. Хүний эрхийн Үндэсний Комисст 2022 оноос 2026 оны 3 дугаар улирлын байдлаар иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагаас 5700 гомдол, мэдээлэл ирүүлснийг хүлээн авч, шалгах ажиллагаа явуулахад удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, ажилтнуудад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, гомдол шийдвэрлэх ажиллагааг тогтоосон хугацаанд явуулахад хяналт тавьж, ажилласан. 2. 2022 оноос хойш Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос хүний эрхийг хамгаалах чиглэлээр 786 хяналт шалгалт хийсэн бөгөөд үүнээс 203 хяналт шалгалтын ажлын хэсэгт ажиллаж, 21 хяналт шалгалтыг ахалж ажилласан байна. 3. Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тухай хуульд заасан гишүүний бүрэн эрхийн хүрээнд хүний эрхийн зөрчлийг таслан зогсоох чиглэлээр хүргүүлсэн 121 шаардлага, хүний эрхийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хүргүүлсэн 245 зөвлөмжийг тус тус хянаж, 24 шаардлагын төсөл, 39 зөвлөмжийн төслийг хариуцан боловсруулж албажуулсан байна. (Дээрх 3 ажилтай холбогдуулан сүүлийн 5 жилийн үр дүнгийн үнэлгээний хуудсын хуулбарыг хавсаргасан.) 4. Хүний зөрчигдсөн эрхийг сэргээх, хохирол нөхөн төлүүлэх зорилгоор Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос гаргаж буй төлөөлөн нэхэмжлэлийг боловсруулах, шүүх хуралдаанд итгэмжлэлээр оролцох ажлыг гүйцэтгэж байна. (Хүний эрхийн Үндэсний

		Комиссын гишүүний төлөөлөн нэхэмжлэлд итгэмжлэлээр оролцсон албан бичгийн хуулбарыг хавсаргасан.) 5. НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөрийн санхүүжилтээр хэрэгжүүлсэн “Монгол Улсад мэргэжлийн, иргэн төвтэй төрийн албыг төлөвшүүлэх нь” төслийг Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисст хэрэгжүүлэх Ажлын хэсэгт ажилласан. Тус төслийг 6 жилийн хугацаанд жил бүр төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлснээр нийт 254 хяналт шалгалт зохион байгуулж, холбогдох албан тушаалтнуудад Комиссын гишүүний 4 шаардлага, 30 зөвлөмжийг хүргүүлж, хэрэгжилтийг хянасан. Түүнчлэн 420 албан хаагчийг сургагч багшаар бэлтгэж, 2 судалгааны ажлыг гүйцэтгүүлж, судалгааны үр дүнг Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 22 дахь илтгэлийн “Төрийн тусгай болон үйлчилгээний албан хаагчдын хөдөлмөрлөх эрхийн төлөв байдал” дэд бүлэгт тусгасан. (Төслийн ажлын хэсэгт ажилласан тушаалын хуулбарыг хавсаргасан.) **Ажлын байрны тодорхойлолт:** Хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөнтэй холбоотой ирүүлсэн гомдол, мэдээллийг шалгах ажлыг удирдлага, зохицуулалтаар хангах, хяналт тавих, хүний эрх, эрх чөлөө зөрчсөн асуудлаар хяналт шалгалт хийж, Комиссын гишүүний зөвлөмж, шаардлага хүргүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, Гомдол, хяналт шалгалтын хэлтсийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулж, гүйцэтгэлд хяналт тавих, тайлагнах.
11	**Хүний эрхийг хүндэлж, дээдэлдэг байдал** Хүсэлт гаргагчийн хүний эрхийн мэдлэг, чадвар, хүний эрхийг хүндэтгэж, дээдэлдэг гэдгийг нотлон харуулах хамгийн чухал 10 үйл ажиллагааг сүүлийнхээс нь эхлэн он дараалаар бичиж, тодорхойлно. Үүнд дараах мэдээллийг бичнэ: -үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа; -үйл ажиллагааны гол агуулга; -үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ; -үйл ажиллагааг удирдсан албан тушаалтны нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хамтран ажиллаж байсан болон өөрийн удирдлагад ажиллаж байсан таваас доошгүй хүний нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар	**1. Монгол Улс дахь Хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 9 илтгэлийг боловсруулах ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2017-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад заасан “Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх илтгэл боловсруулж, Улсын Их Хуралд хүргүүлэх” чиг үүргийн хүрээнд Комиссын даргын тушаалаар 9 удаагийн илтгэлийг боловсруулах ажлын хэсэгт ажилласан. Үүнд: 1. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 17 дахь илтгэл “Эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрх:байгаль орчны хууль тогтоомжийн хэрэгжилт ба иргэдийн оролцоо” ХЭҮК, 2018 он. 2. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 17 дахь илтгэл “Хилийн боомтод ажиллаж буй мэргэжлийн хяналтын байгууллагын албан хаагчдын хөдөлмөрлөх эрхийн зарим асуудал” ХЭҮК, 2018 он. 3. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 18 дахь илтгэл “Онцгой байдлын байгууллагын алба хаагчдын хөдөлмөрлөх эрхийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2019 он. 4. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 19 дэх илтгэл “Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2020 он. 5. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 20 дахь илтгэл “Амьд явах, халдашгүй чөлөөтэй байх эрх” ХЭҮК, 2021 он. 6. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 21 дэх илтгэл “Гэр бүлийн

		хүчирхийллээс ангид байх эрх” ХЭҮК, 2022 он. 7. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 22 дахь илтгэл “Ахмад настны эрхийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2023 он. 8. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 24 дэх илтгэл “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаан дахь бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхдийн эрхийн зарим асуудал” ХЭҮК, 2025 он. 9. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 25 дахь илтгэл “Шүүх шинжилгээ ба Хүний эрх” ХЭҮК, 2026 он. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Үндсэн хууль, олон улсын гэрээгээр баталгаажуулсан зарим эрхийн асуудлыг тодорхойлж, Хүний эрх, эрх чөлөөний төлөв байдлын илтгэлийг жил бүр боловсруулж, саналын хамт Улсын Их Хуралд өргөн барьсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Илтгэлийг Улсын Их Хурлын чуулганаар хэлэлцэж Улсын Их Хурлын 2019 оны 62, 2021 оны 67, 2022 оны 49, 2023 оны 35, 2025 оны 77, 2026 оны 25 дугаар тогтоол гарсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Илтгэл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулсан Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2019 оны А/02, 2021 оны А/03, 2022 оны А/05, 2023 оны А/01, 2024 оны А/36, 2025 оны А/59 дугаар тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан. Илтгэлтэй танилцах холбоос: https://nhrcm.gov.mn/#/page/29/journal/list/29 **2. “Хүний эрхийн Нээлттэй өдөр” арга хэмжээг зохион байгуулах ажлын хэсэгт ажилласан. 21 аймаг, 2017-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос 21 аймаг, зарим сумд, алслагдсан дүүргүүдэд зохион байгуулдаг “Хүний эрхийн Нээлттэй өдөр” арга хэмжээнд 23 удаа хяналт шалгалт хийх, иргэдэд хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх, гомдол, мэдээлэл хүлээн авах, сургалт хийх чиг үүрэгтэйгээр оролцсон. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Монгол Улсын Үндсэн хууль, хууль, олон улсын хүний эрхийн гэрээгээр баталгаажуулсан хүний эрх, эрх чөлөөний хэрэгжилт, Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг үнэлэх, хяналт шалгалт хийх, олон нийтэд хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх, уулзалт зохион байгуулах, өргөдөл, гомдол, мэдээлэл хүлээн авах, төрийн байгууллага, албан тушаалтнуудын хүний эрхийн мэдлэг ойлголтыг нэмэгдүүлэх, Комиссын үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд сурталчлах цогц арга хэмжээ юм. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Нээлттэй өдрийн хүрээнд хийгдсэн хяналт шалгалт, дүн шинжилгээ, иргэдээс ирүүлсэн санал хүсэлтийг үндэслэн тухайн аймгийн Засаг даргад Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмж хүргүүлдэг бөгөөд 15 аймгийн Засаг даргад хүргүүлэх шаардлага, зөвлөмжийг боловсруулсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Нээлттэй өдөр арга хэмжээний удирдамж, томилолтоор ажилласан тушаалын хуулбарыг хавсаргасан.

		3. Хүний эрхийн сургалт зохион байгуулсан. Улаанбаатар хот, 21 аймаг, 2017-2026 он. **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.5 дахь заалтад заасан “Хүний эрхийн боловсролыг дэмжих, түгээх” чиг үүргийн хүрээнд хүний эрхийн сургалт зохион байгуулсан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос бэлтгэж буй сургагч багшийн сургалт болон төлөвлөгөөт, захиалгат сургалтуудад “Хүний эрхийн үндсэн ойлголт”, “Хүний эрхийн зөрчил”, “Хөдөлмөрлөх эрх”, “Ажлын байрны дарамтаас урьдчилан сэргийлэх”, “Жендэр ба хүний эрх”, “Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гомдол, шийдвэрлэлт” зэрэг сэдвээр сургалт хийсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Дээрх сургалтуудад хамрагдсан оролцогчдын хүний эрхийн тодорхой сэдвийн талаарх мэдлэг, ойлголт нэмэгдсэн. Нийт 68 төрийн албан хаагчийг сургагч багшаар бэлтгэсэн. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Жишээ болгож зарим сургалтын хөтөлбөрийн хуулбарыг хавсаргасан. **4. Байгууллагын Ёс зүйн дэд хорооны дарга, гишүүнээр ажилласан. Улаанбаатар хот, 2019-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Засгийн газрын 2019 оны 33 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчдын ёс зүйн дүрэм”-ийн дагуу байгуулагдсан Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Ажлын албаны Ёс зүйн зөвлөлийн дарга, гишүүнээр, Төрийн албаны хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн дагуу байгуулагдсан Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Тамгын газрын дэргэдэх Ёс зүйн дэд хорооны дарга, гишүүнээр тус тус хамт олны олонхийн саналаар сонгогдон тасралтгүй ажиллаж байна. Үүнд: 1. Ажлын албаны даргын 2019 оны А/05 дугаар тушаалаар Ёс зүйн зөвлөлийн гишүүнээр, 2. Тамгын газрын даргын 2021 оны А/07 дугаар тушаалаар Ёс зүйн зөвлөлийн даргаар, 3. Тамгын газрын даргын 2022 оны А/29 дүгээр тушаалаар Ёс зүйн зөвлөлийн гишүүнээр, 4. Тамгын газрын даргын 2023 оны А/113 дугаар тушаалаар Ёс зүйн дэд хорооны даргаар, 5. Тамгын газрын даргын 2025 оны А/24 дүгээр тушаалаар Ёс зүйн дэд хорооны гишүүнээр, 6. Тамгын газрын даргын 2025 оны А/134 дүгээр тушаалаах Ёс зүйн дэд хорооны даргаар тус тус ажиллаж байна. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Төрийн албаны хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа төлөвлөн, зохион байгуулах чиг үүрэгтэй ажиллаж байна. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Ёс зүйн зөвлөл, дэд хороонд ирүүлсэн гомдлыг

		хянан шийдвэрлэх, байгууллагын албан хаагчдыг соён гэгээрүүлэх, сургалтад хамруулах, ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэж, Монгол Улсын Ёс зүйн хороонд жил бүр тайлан хүргүүлж ажилласан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Ёс зүйн зөвлөл болон Ёс зүйн дэд хороонд ажилласан тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан. Ёс зүйн дэд хорооны мэдээлэлтэй танилцах холбоос: https://nhrcm.gov.mn/#/page/246/post/view/4480 **5. Жагсаал, цуглааны үйл ажиллагаанд хяналт, мониторинг хийсэн. Улаанбаатар хот, 2022-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.6 дахь заалтад заасан “Хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалах” чиг үүргийн хүрээнд 2022 оноос хойш олон нийтийг хамарсан жагсаал, цуглааны үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт, мониторинг хийж, иргэдийн тайван замаар үзэл бодлоо илэрхийлэх эрхийг хамгаалан ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16-д “үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх, үг хэлэх, хэвлэн нийтлэх, тайван жагсаал, цуглаан хийх эрх”-ийг баталгаажуулсан. Иргэд энэхүү эрхээ бодитоор эдэлж чадаж байгаа эсэх, тайван замаар жагсаал цуглаан хийж байгаа иргэдийн үйл ажиллагаанд үймээн самуун үүсэж, улмаар хүний эрхийн зөрчил гарч болзошгүй нөхцөл байдлыг хянасан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Жагсаал цуглааны үеэр биечлэн хяналт тавьж, гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжтэй асуудлаар цагдаагийн байгууллагатай мэдээлэл солилцож, эрсдэлийг бууруулсан. Хяналт, мониторингийн үр дүнгийн талаар олон нийтэд тухай бүр мэдээлэл хүргэж ажилласан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Олон нийтийг хамарсан жагсаал цуглааны үед ажиллах удирдамж, ажил үүргийн хуваарийн хуулбар, жагсаалд хяналт тавьсан асуудлаар олон нийтэд өгсөн зарим мэдээллийг хуулбарлан хавсаргасан. Мэдээлэлтэй танилцах холбоос. https://graph.mn/news/3191 https://zogii.mn/newsm/8/2/199087 https://ikon.mn/n/38ao Жагсаал цуглааны үеэр олон нийтэд хандасан уриалгатай танилцах холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1172664177560930&rdid=7zFGrqyIaXa64r5j. **6. Ерөнхий хяналтын сонсголд Хүний эрхийн Үндэсний Комисоос танилцуулах мэдээллийг бэлтгэж, оролцсон. Улаанбаатар хот. 2024-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** 2024 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдөр зохион байгуулагдсан “Эрүүдэн шүүлт тулгах, хүнлэг бус, хэрцгий хандахаас ангид байх хүний эрхийн хэрэгжилт” сэдэвт сонсгол, 2025 оны 02 дугаар сарын 04-ний өдөр зохион байгуулагдсан “Агаарын бохирдолыг бууруулах хүрээнд утааны асуудлаарх бодлого,

		шийдвэрийн хэрэгжилтийн үр дүн, шийдэл” сонгол, 2025 оны 09 дүгээр сарын 23-ны өдөр зохион байгуулагдсан “Халзан бүрэгтэй” орд газрын ашиглалт, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, эрсдэлийг нарийвчлан судлах” сэдэвт сонсгол, 2026 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдөр зохион байгуулагдсан “Гадаад улсын зарим иргэний холбогдсон гэмт хэрэгт Монгол Улсын талаар дурдагдсан асуудлын хүрээнд хүний эрх, эрх чөлөөг хангах” нь сэдэвт сонсголд Хүний эрхийн Комиссоос хүргэх мэдээллийг бэлтгэж, сонсголд оролцсон. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Дээрх ерөнхий хяналтын сонсгол нь хууль тогтоомж, захиргааны актын хэрэгжилтийг үнэлэх, төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд хяналт тавих, иргэдийн мэдэх эрхийг хангаж, шийдвэр гаргах түвшинд олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэхэд чиглэгдсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Сонсголд Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос сэдэвтэй холбоотой явуулсан үйл ажиллагаа, нөхцөл байдлын талаар мэдээлэл хийж, олон нийтийн мэдэх эрхийг хангасан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Ерөнхий хяналтын сонсголд оролцохоор Улсын Их Хуралд нэр хүргүүлсэн Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын 2023 оны 01/1260, 2025 оны 01/180, 01/1599, 2026 оны 01/1821 дугаар албан бичгүүдийг хуулбарлан хавсаргасан. Мэдээлэлтэй танилцах холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1082026589846691 https://time.mn/n/78470 https://nhrcm.gov.mn/#/page/7/post/view/5739 https://www.youtube.com/watch?v=gnXBwv2RIBY **7. НҮБ болон олон улсын байгууллагуудад хүний эрхийн асуудлаар тайлан, мэдээлэл хүргүүлэх ажлын хэсэгт ажилласан. Улаанбаатар хот, 2025-2026 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2025 оны А/17 дугаар тушаалаар Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүний эрхийн зөвлөлийн хүний эрхийн төлөв байдлын талаарх ээлжит нэгдсэн хэлэлцүүлэг болон Эмэгтэйчүүдийг алагчлах бүх хэлбэрийг устгах хороонд хүргүүлсэн хөндлөнгийн мэдээлэл боловсруулах ажлын хэсэгт, 2026 оны А/19 дүгээр тушаалаар Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссыг Хүний эрхийн Үндэсний байгууллагуудын дэлхийн холбооны магадлан итгэмжлэлээр 5 дахь удаа итгэмжлүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах ажлын хэсэгт, А/22 дугаар тушаалаар Эмэгтэйчүүдийг алагчлах бүх хэлбэрийг устгах тухай Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын конвенцын хэрэгжилтийн талаарх 10 дахь тайлангийн хэлэлцүүлэгт хөндлөнгийн мэдээлэл боловсруулах ажлын хэсэгт тус тус ажиллаж, холбогдох мэдээллийг бэлтгэн хүргүүлэх. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2025 оны 04 дүгээр сарын 22-ны өдрийн А/17 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж, НҮБ-ын Хүний эрхийн зөвлөлийн Ээлжит нэгдсэн хэлэлцүүлэг (UPR) болон Эмэгтэйчүүдийг

		алагчлах бүх хэлбэрийг устгах хороо (CEDAW)-нд хүргүүлэх хөндлөнгийн мэдээллийг боловсруулах ажилд оролцсон. Ээлжит нэгдсэн хэлэлцүүлэг нь НҮБ-ын гишүүн улс орнуудын хүний эрхийн төлөв байдал, олон улсын гэрээ, конвенцоор хүлээсэн үүргийн хэрэгжилтийг үнэлж, зөвлөмж өгдөг механизм бөгөөд хөндлөнгийн мэдээлэл нь Монгол Улсын хүний эрхийн нөхцөл байдлын талаарх Комиссын хараат бус үнэлгээ, дүгнэлт, санал, зөвлөмжийг олон улсын түвшинд хүргүүлэхэд чиглэсэн. Мөн CEDAW-ын хороонд хүргүүлэх мэдээллийн хүрээнд Монгол Улс дахь жендэрийн тэгш байдал, эмэгтэйчүүдийн эрхийн хэрэгжилт, ялгаварлан гадуурхалт, жендэрт суурилсан хүчирхийлэл, эмэгтэйчүүдийн улс төр, нийгэм, эдийн засгийн оролцоо зэрэг асуудлаар Комиссын байр суурь, санал, зөвлөмжийг нэгтгэн боловсруулах ажилд оролцсон. Түүнчлэн Комиссын даргын 2026 оны 04 дүгээр сарын 08-ны өдрийн А/19 дүгээр тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт орж, Хүний эрхийн үндэсний байгууллагуудын дэлхийн холбоо (GANHRI)-ны магадлан итгэмжлэлд Комиссыг тав дахь удаагаа хамруулах бэлтгэл ажлын хүрээнд холбогдох мэдээлэл, баримт бичгийг бүрдүүлэх, нэгтгэх ажилд оролцсон. Магадлан итгэмжлэл нь хүний эрхийн үндэсний байгууллагын хараат бус байдал, бүрэн эрх, үйл ажиллагаа, зохион байгуулалт нь НҮБ-ын Парисын зарчимд нийцэж буй эсэхийг үнэлэх олон улсын үйл явц юм. Комисс өмнө нь 2003, 2008, 2014, 2021 онуудад А статусаар магадлан итгэмжлэгдсэн бөгөөд 2026 онд тав дахь удаагийн дахин магадлан итгэмжлэлийн ажиллагаанд хамрагдах бэлтгэл ажлыг хэрэгжүүлсэн. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** НҮБ-ын Хүний эрхийн зөвлөлийн Ээлжит нэгдсэн хэлэлцүүлэгт хүргүүлэх хөндлөнгийн мэдээллийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 08-ны өдөр, Эмэгтэйчүүдийг алагчлах бүх хэлбэрийг устгах хороонд хүргүүлэх хөндлөнгийн мэдээллийг 2025 оны 05 дугаар сарын 08, 2026 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдөр тус тус хүргүүлсэн. Ингэснээр Монгол Улсын хүний эрхийн төлөв байдал, эмэгтэйчүүдийн эрхийн хэрэгжилт, тулгамдаж буй асуудал, Комиссын санал, зөвлөмжийг олон улсын хүний эрхийн хяналтын механизмд хүргүүлсэн. Мөн GANHRI-ийн магадлан итгэмжлэлтэй холбоотой мэдээллийг Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2026 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн 01/1130 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2025 оны А/17, 2026 оны А/19, А/22 дугаар тушаал, Комиссын 2026 оны 01/1130 дугаар албан бичиг, цахим захидал, мэдээллийн хуулбарыг хавсаргасан. **8. Байгууллагын Эцэг, эхийн зөвлөлийн гишүүнээр ажилласан. Улаанбаатар хот, 2019-2021 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Хүүхдийн төлөө үндэсний зөвлөлийн 2018 оны 03 дугаар тогтоолын дагуу байгуулагдсан Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Эцэг, эхийн зөвлөлд гишүүнээр ажилласан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** Хүүхдэд эелтэй байгууллага, хамт олныг бий болгоход дэмжих, хүүхэд хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэхэд хөндлөнгийн хяналт тавих, байгууллагын

		албан хаагчдын хүүхдүүдийн сурч боловсрох, эрүүл аюулгүй орчинг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, байгууллагын нийгмийн хариуцлагыг дээшлүүлэх чиг үүрэгтэй ажилласан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Тус зөвлөл жил бүр төлөвлөгөө гарган, байгууллагын албан хаагчдад гэр бүлийн боловсрол олгох, албан хаагчдын хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, байгууллагын хэмжээнд хүүхэд хамгаллын бодлогыг хэрэгжүүлэх, цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан албан хаагчид, тэдний гэр бүлд ээлтэй зохицуулалт хийх санал гаргаж ажилласан. Тухайлбал Ковид-19 цар тахлын үед албан хаагчдын гэр бүлийг болзошгүй эрсдлээс хамгаалах, цэцэрлэг, сургуулийн үйл ажиллагаа цахимд шилжсэнтэй холбоотой хүүхдэд учрах эрсдэлийг бууруулах үүднээс байгууллагын удирдлагад санал гаргаж, улмаар Тамгын газрын даргын 2020 оны А/26 дугаар тушаалаар 12 хүртэлх насны хүүхэдтэй албан хаагчдыг тодорхой хугацаанд гэрээр ажиллуулах шийдвэр гаргуулсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Эцэг, эхийн зөвлөлд ажилласан тушаал, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Тамгын газрын даргын 2020 оны А/26 дугаар тушаалын хуулбарыг тус тус хавсаргасан. **9. Хөдөлмөрлөх эрхийн үндэсний чуулган зохион байгуулж, чиглүүлэгчээр ажилласан. Улаанбаатар хот, 2019 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа:** Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбоо, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар, ХБНГУ-ын Фридрих Эбертийн сантай хамтарсан “Хөдөлмөрлөх эрхийн өнөөгийн төлөв байдал-Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчлэл-зохистой хөдөлмөр” үндэсний чуулган зохион байгуулах ажлын хэсэгт ажилласан. Тус чуулганаар Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг хэлэлцсэн бөгөөд Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дарга Ж.Бямбадоржийн тавьсан “Хөдөлмөрлөх эрхийн өнөөгийн нөхцөл байдал, тулгамдсан асуудал илтгэл”-ийг боловсруулж, “Хөдөлмөрийн сахилга, эд хөрөнгийн хариуцлага, маргаан зохицуулалтын асуудал” хэмээх 4 дүгээр салбар хуралдааны чиглүүлэгчээр ажиллаж, салбар хуралдаанаас гарсан санал, дүгнэлтийг нэгдсэн хуралдаанд танилцуулж чуулганаас гарах уриалгад тусгасан. **Үйл ажиллагааны гол агуулга:** 1999 онд батлагдан мөрдөгдөж байсан Хөдөлмөрийн тухай хууль нь цаг үеийн шинэчлэл, өөрчлөлтөөс шалтгаалан нийгмийн харилцааг бүрэн зохицуулж чадахгүй байсан тул хөдөлмөрлөх эрхийн төлөв байдалд дүн шинжилгээ хийж, тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлох, Улсын Их Хурлаар шинэчилсэн найруулгын төслийг хэлэлцэж буйтай холбогдуулан анхаарвал зохих асуудлын талаар уриалга, мэдэгдэл гаргах зорилгоор тус чуулганыг зохион байгуулсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ:** Уг чуулганаас гарсан уриалгыг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн Улсын Их хурал дахь ажлын хэсгийн ахлах Ц.Мөнх-Оргилд хүргүүлсэн. Улмаар Улсын Их Хурлаас Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг 2021 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдөр баталсан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар:** Үндэсний чуулганы хөтөлбөр,

		чуулганы ажлын хэсэгт ажиллуулахаар нэр авсан Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны албан бичгийн хуулбарыг хавсаргасан. **10. Хүүхдийн эрх, хамгааллын салбар дундын байнгын ажлын хэсэгт илтгэл хэлэлцүүлсэн. Улаанбаатар хот, 2018 он.** **Үйл ажиллагааны нэр, эрхэлсэн газар, хугацаа**: Хүүхдийн эрх, хамгааллын салбар дундын байнгын ажлын хэсэгт "Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний төлөв байдлын 17 дахь илтгэлд эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийн асуудлаар дэвшүүлсэн санал зөвлөмж: Хүүхдийн эрхэд нөлөөлж буй хүчин зүйлс" сэдвээр илтгэл хэлэлцүүлсэн. **Үйл ажиллагааны гол агуулга**: Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан иргэний эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийн хүрээнд хүүхдийн эсэн мэнд амьдрах эрхийн асуудлыг хэрхэн хөндсөн талаар танилцуулсан. **Үйл ажиллагааны үр дүн, түүний жишээ**: Хүүхэд хамгааллын бодлого, эрх зүйн орчныг сайжруулахад илтгэлээр хөндсөн асуудлыг тусгасан. **Хэвлэгдсэн бол эх сурвалжийн ишлэл, түүний хуулбар**: Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хуулбарыг хавсаргасан.
12	**Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны туршлагын талаар** Эрүү шүүлтээс урьдчилан сэргийлэх асуудал эрхэлсэн гишүүний албан тушаалд нэр дэвших тухай хүсэлт гаргагч нь эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд мөрдөгч, өмгөөлөгч, прокурор, шүүгчээр ажиллаж байсан бол тэдгээрийн сүүлийнхээс нь эхлэн он дарааллаар бичиж, тодорхойлно. Үүнд дараах мэдээллийг бичнэ: -албан тушаалын нэр, ажлын газрын хаяг, ажилласан хугацаа; -ажлын байрны тодорхойлолт; -удирдах албан тушаалтны нэр, холбоо барих мэдээлэл; -хамтран ажиллаж байсан болон өөрийн удирдлагад ажиллаж байсан таваас доошгүй хүний нэр, холбоо барих мэдээлэл	-

	Жич: Энэ зүйл нь Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүнд нэр дэвших тухай хүсэлт гаргагчид хамаарахгүй.	
13	**Мэргэжлийн холбоо, байгууллагын гишүүнчлэлийн талаар** Монголын Хуульчдын холбоо, Монголын Өмгөөлөгчдийн холбоо, хууль зүйн эсхүл хүний эрхийн бусад холбоо, байгууллагад гишүүн бол нэрлэн бичнэ. -Мэргэжлийн холбоо, байгууллагын гишүүн болсон огноог бичнэ. Уг байгууллагын гишүүнчлэлийг түдгэлзүүлж, хүчингүй болгож, дуусгавар болгож байсан бол энэ талаар бичиж, шалтгааныг нь тайлбарлана. -Мэргэжлийн холбоо, байгууллагад эрхэлж байсан албан тушаалын нэр, огноог бичнэ.	➢ Мэргэжлийн холбоо, байгууллагын гишүүнчлэлгүй.
14	**Хэвлүүлсэн бүтээл болон олон нийтэд өгсөн мэдээлэл** -Өөрийн боловсруулсан, хянасан ном, өгүүлэл, тайлан, шийдвэр, зөвлөмж зэрэг аливаа хэлбэрээр хэвлүүлсэн материал байгаа бол гарчиг, хэвлэсэн газар, огноог бичнэ. -Өөрийн харьяалагддаг байгууллагын нэрийн өмнөөс бэлдсэн, эсхүл бэлдэхэд оролцсон аливаа хууль тогтоомж, дүрэм, журам, шийдвэр, тайлан, зөвлөмж болон бусад материал байгаа бол түүнийг хэвлэсэн байгууллагын нэр, хаяг, огноо, гол агуулгыг бичнэ. -лекц, илтгэл, нээлтийн үг зэрэг илтгэл, яриа, огноо болон газрыг зааж, энэ талаар олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр цацагдсан бол энэ тухай бичнэ. Хэрэв таны илтгэл, ярианы хуулбарыг хийх боломжгүй бол түүнийг зохион	**1. Өөрийн боловсруулсан, хянасан ном, өгүүлэл, тайлан, шийдвэр, зөвлөмж** 1. Хүний эрхийн үндэсний форум-2021 илтгэлийн эмхэтгэл. Улаанбаатар, 2022 он. (Эмхэтгэлийн нүүр хэсгийг хуулбарлан хавсаргасан) **2. Өөрийн харьяалагддаг байгууллагын нэрийн өмнөөс бэлдсэн, эсхүл бэлдэхэд оролцсон аливаа хууль тогтоомж, дүрэм, журам, шийдвэр, тайлан, зөвлөмж** 2.1. Хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх илтгэл 1. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 17 дахь илтгэл “Эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрх:байгаль орчны хууль тогтоомжийн хэрэгжилт ба иргэдийн оролцоо” ХЭҮК, 2018 он. 2. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 17 дахь илтгэл “Хилийн боомтод ажиллаж буй мэргэжлийн хяналтын байгууллагын албан хаагчдын хөдөлмөрлөх эрхийн зарим асуудал” ХЭҮК, 2018 он. 3. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 18 дахь илтгэл “Онцгой байдлын байгууллагын алба хаагчдын хөдөлмөрлөх эрхийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2019 он. 4. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 19 дэх илтгэл “Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2020 он. 5. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 20 дахь илтгэл “Амьд явах,

	байгуулсан байгууллагын нэр, хаяг, илтгэл, ярианы огноо, товч агуулгыг бичнэ. -хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэлд өгсөн ярилцлагыг хамгийн сүүлийнхээс нь эхлэн жагсааж бичнэ. Ярилцлагуудын огноог зааж, боломжтой бол ярилцлагын тэмдэглэл, дүрс бичлэгээс хуулбарлан өгнө. **Жич:** Дээр дурдсан материал тус бүр хоёр хувийг хавсаргана.	халдашгүй чөлөөтэй байх эрх” ХЭҮК, 2021 он. 6. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 21 дэх илтгэл “Гэр бүлийн хүчирхийллээс ангид байх эрх” ХЭҮК, 2022 он. 7. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 22 дахь илтгэл “Ахмад настны эрхийн хэрэгжилт” ХЭҮК, 2023 он. 8. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 24 дэх илтгэл “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаан дахь бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхдийн эрхийн зарим асуудал” ХЭҮК, 2025 он. 9. Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 25 дахь илтгэл “Шүүх шинжилгээ ба Хүний эрх” ХЭҮК, 2026 он. Илтгэлтэй танилцах холбоос: https://nhrcm.gov.mn/#/page/29/journal/list/29 <u>2.2. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дотоод дүрэм, журам</u> 1. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны А/08 дугаар тушаалаар батлсан **“**Хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөн тухай гомдол, мэдээллийг шийдвэрлэх ажиллагааны журам”. 2. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2025 оны А/60 дугаар тушаалаар батлсан “Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын хяналт шалгалтын журам” 3. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2026 оны А/28 дугаар тушаалаар батлсан “Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын төрийн болон албаны нууцыг хамгаалах журам”. (Журам батлсан Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны А/08, 2025 оны А/60, 2026 оны А/28 дугаар тушаалуудын хуулбарыг хавсаргасан.) <u>2.3. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын зөвлөмж</u> 1. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын 2021 оны 1/106 дугаар албан бичгээр Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын даргад хүргүүлсэн зөвлөмж. (Зөвлөмжийн хуулбарыг хавсаргасан) **3. Лекц, илтгэл, нээлтийн үг** 1. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор зохион байгуулагдсан “Хүний эрхийн Үндэсний Форум-2021” арга хэмжээнд Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын тавьсан “Хүний эрхийн төлөв байдал:өнгөрсөн, одоо-ирээдүй” илтгэлийн төслийг боловсруулсан. 2. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор зохион байгуулагдсан “Хүний эрхийн Үндэсний Форум-2023” арга хэмжээнд Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн илгээсэн мэндчилгээний төслийг боловсруулсан. 3. “Идэвхтэй насжилт: Ахмадад ээлтэй нийгмийг бүтээх нь” Ази, номхон далайн бүсийн форумд Улсын Их Хурлын даргын хэлсэн нээлтийн үгийн төслийг боловсруулсан. 4. “Идэвхтэй насжилт: Ахмадад ээлтэй нийгмийг бүтээх нь” Ази, номхон далайн бүсийн форумд Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын хэлсэн нээлт, хаалтын үгийн төслийг

		боловсруулсан. (Дээрх илтгэл, мэндчилгээ, үгийг боловсруулах үүрэг хүлээсэн Хүний эрхийн Үндэсний Форумын бэлтгэл ажлын төлөвлөгөө, Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын даргын 2023 оны А/32, 2024 оны А/35 дугаар тушаалын хуулбар болон илтгэл, мэндчилгээг хуулбарлан хавсаргасан) Илтгэл, мэндчилгээ, хэлсэн үгтэй танилцах холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1082013879891193&rdid=5M0OQGUFgnQvAutP https://nhrcm.gov.mn/#/page/8/post/view/5224 **4. Хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэлд өгсөн ярилцлага** 4.1. Хэвлэлийн хурал Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос зохион байгуулдаг хэвлэлийн хуралд 29 удаа оролцож, иргэд, олон нийтэд мэдээлэл хүргэсэн. Үүнд: 1. 2026 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдөр. Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/nhrcm/posts/pfbid02p5zgjN9suvXHgx19x33Akm6PZKTBkk9wqw9Nb4JfTrssN3fu2zTjamZkMFyemUpwl?rdid=C6KmVdR48YV5dCJq# 2. 2026 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдөр. Хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 25 дахь илтгэлийг танилцуулах тухай. 3. 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр. Хүний эрхийн нээлттэй өдөр арга хэмжээ зохион байгуулах тухай. 4. 2026 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр. Үе тэнгийн дээрэлхэлтийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1ELuP5S9Um/ 5. 2026 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдөр. Унаач хүүхдийн эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://isee.mn/n/87956 6. 2026 оны 01 дүгээр сарын 08-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын 2025 оны гомдол шалгах ажиллагааны үр дүнгийн тухай. Холбоос: https://ikon.mn/n/3klj 7. 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдөр. Гомдол шийдвэрлэх ажиллагааны тухай. 8. 2025 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комисс орон нутагт ажилласан нөхцөл байдлын тухай. 9. 2025 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдөр. Ахмадын олон улсын форум зохион байгуулах талаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1boWdh5UAu/ 10. 2025 оны 06 дугаар сарын 13-ны өдөр. Жагсаал цуглааны үйл ажиллагаанд хяналт тавьсан тухай. 11. 2025 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдөр. ТҮЦ албадан нүүлгэсэн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1S9Tjo9YsP/ 12. 2025 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдөр. Ноорог.мн сайтын ажилтнуудыг саатуулсан асуудлаар гаргасан Комиссын дүгнэлт танилцуулах тухай.

		13. 2025 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдөр. Ноорог.мн сайтын ажилтнуудыг саатуулсан тухай. 14. 2025 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/19Y2jQ7auv/ 15. 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос 2024 онд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тухай. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1HY8FrRJ6N/ 16. 2024 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдөр. Ахмад настны эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1Ey8bcbt2t/ 17. 2024 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдөр. Онцгой байдлын байгууллагад хүргүүлсэн шаардлагын талаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/19zPZZEQmL/ 18. 2024 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдөр. Албадан хөдөлмөрийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/19opsmLGuK/ 19. 2024 оны 09 дүгээр сарын 05-ны өдөр. Жагсаал цуглааны үйл ажиллагаанд хяналт тавьсан тухай. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1DnDsG6bUU/ 20. 2024 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдөр. Сурч боловсрох эрхийн асуудал. 21. 2024 оны 08 дугаар сарын 22-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/19pGkAQ87s/ 22. 2024 оны 07 дугаар сарын 26-ны өдөр. Цагдан хоригдож байсан иргэн нас барсан асуудал. 23. 2024 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдөр. Зуны улиралд хүүхдийн эрхийг хангах асуудал. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1C92wi4Kn9/ 24. 2024 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдөр. Сонгуулийн үед анхаарах хүний эрхийн асуудал. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1PYNxuN1MB/ 25. 2024 оны 06 дугаар сарын 06-ны өдөр. Сонгуулийн үеийн хүний эрхийн зөрчил. Холбоос: https://www.facebook.com/share/v/19ZnoMFw6v/ 26. 2024 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссоос гаргасан төлөөлөн нэхэмжлэлийн мэдээлэл. 27. 2024 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдөр. Эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийн нөхцөл байдал. 28. 2024 оны 01 дүгээр сарын 11-ний өдөр. Хүүхдийн эрхийн нөхцөл байдал. Холбоос: https://www.facebook.com/share/p/1F6rJT6RN8/ 29. 2023 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдөр. Хоригдол Д.М хорих ангид зодуулсан гэх мэдээллийг шалгасан тухай. Холбоос: https://ikon.mn/n/2zoe 4.2. Сонин, сэтгүүл, сайтад өгсөн ярилцлага. 1. 2026 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдөр. Eguur.mn сайт. Нэр төрийн халдашгүй

		байдлын тухай. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/1562179575131715 2. 2026 оны 08 дугаар сарын 25-ны өдөр. Mass.mn сайт. Сурч боловсхор эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/2557645358084592 3. 2026 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдөр. Eguur.mn сайт. Хөдөлмөр эрхэлж байгаад нас барсан хүүхдийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/1505249234385520 4. 2026 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдөр. Zarig.mn сайт, Унаач хүүхдийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1507767384358781 5. 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр. Ubn.mn сайт, Дотуур байрны асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/4473635299623026 6. 2026 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдөр. Занадиа.мн сайт. Хориглосон хугацаанд хурдан морь уралдсан асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/897067916568542 7. 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр. Өрөг.mn сайт. Багш нарын ажил хаялтын асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/1456187065675516 8. 2025 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр. Өдрийн сонин. Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. (Хуулбарыг хавсаргасан) 9. 2025 оны 09 дүгээр сарын 24-ний өдөр. Өрөг.mn сайт. Хүүхдийн хөдөлмөрийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/1518075135907326 10. 2025 оны 07 дугаар сарын 24-ний өдөр. Time.mn сайт, Цаг үеийн асуудлаар. Холбоос: https://time.mn/n/108280 (Хуулбарыг хавсаргасан) 11. 2025 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдөр. Eguur.mn сайт. Унаач хүүхдийн эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://eguur.mn/608644/ 12. 2025 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдөр. Ubn.mn сайт. Ноорог.мн сайтын байранд хойшлуулашгүй ажиллагаа хийсэн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=2143106716206408&rdid=KBbgPnoPpxfUqVd6 13. 2025 оны 02 дугаар сарын 21-ний өдөр. Өдрийн сонин. Хүний эрхийн асуудлаар. (Хуулбарыг хавсаргасан) 14. 2023 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдөр. Өдрийн сонин. Иргэн Д.М-ийн асуудлаар. (Хуулбарыг хавсаргасан) 15. 2023 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдөр. Өдрийн сонин. Комиссын гишүүний шаардлага, зөвлөмжийн асуудлаар. (Хуулбарыг хавсаргасан) 16. 2022 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр. Зууны мэдээ сонин. Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. 17. 2022 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр. Eguur.mn сайт. Шашин шүтэх эрхийн асуудлаар. 18. 2022 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдөр. Itoim.mn сайт. Амь насаа алдсан цэргийн алба хаагчийн асуудлаар. Холбоос: http://itoim.mn/article/Um4em/33691 19. 2022 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдөр. Urug.mn сайт. Амь насаа алдсан цэргийн алба

		хаагчийн асуудлаар. 20. 2021 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдөр. Өдрийн сонин. Цар тахлын үеийн хүний эрхийн нөхцөл байдлын тухай. 21. 2021 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр. Соёмбо сонин, Цэргийн дүрмийн бус харьцааны тухай. 22. 2020 оны 09 дүгээр сарын 07-ны өдөр. Peak.mn сайт, Хөдөлмөрлөх эрхийн хэрэгжилт. Холбоос: http://peak.mn/news/guuganbaatar-undeslelguigeer-iluu-tsagaar-ajilluulakh-ni-albadan-khudulmurt-tootsogddog?fbclid=IwAR3GWSwUIPapBL2P2Q5nFEqe_-CDrABectB7i--25Q5Oaf5ZUoTU1dlnJPg 23. 2020 оны 07 дугаар сарын 31-ний өдөр. Хөдөлмөр сонин №18/11897/, Ажлын байрны дарамтын асуудал. 24. 2019 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдөр. Zarig.mn сайт, Хүүхдийн эрх. Холбоос: http://zarig.mn/fjh/?fbclid=IwAR0g0W7_7F29xG4jm_4QVcgE9vWFfBH25LrS_MbzFECmV7MkfrrqbbsO2ts 25. 2019 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдөр. Хөдөлмөр сонин №11/11855/, Хөдөлмөрлөх эрхийн тухай. 26. 2019 оны 04 дүгээр сар. Сайн засаглал сэтгүүл, Хөдөлмөрлөх эрхийн тухай. (Хуулбарыг хавсаргасан) 27. 2019 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр. News.mn сайт, Унаач хүүхдийн эрхийн тухай. Холбоос: https://news.mn/r/2087947/ (Зарим ярилцлагыг хуулбарлан хавсаргасан) <u>4.3. Телевизийн нэвтрүүлэг, ярилцлага</u> 1. 2026 оны 09 дүгээр сарын 23-ны өдөр. Ийгл телевиз, Ийглийн мэдээ хөтөлбөр, Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. (Флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) 2. 2026 оны 09 дүгээр сарын 11-ний өдөр. Ийгл телевиз, Зочны цаг. Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. (Флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) 3. 2026 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдөр. NTV телевиз. Мэдээллийн хөтөлбөр, Цэргийн амь нас эрсэдсэн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/976083195143543 4. 2026 оны 04 дүгээр сарын 27-ны өдөр. NTV телевиз. Мэдээллийн хөтөлбөр, Дуучин Амархүүг ялгаварлан гадуурхсан гэх асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/reel/1443196867033468 5. 2026 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдөр. 25 дугаар суваг телевиз, Дуусдаггүй яриа нэвтрүүлэг. (Флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) 6. 2026 оны 02 дугаар сарын 03-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Терминал нэвтрүүлэг. (Флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) 7. 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдөр. NTV телевиз. Мэдээллийн хөтөлбөр, Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн гэх иргэний асуудлаар. Холбоос:

		https://www.facebook.com/reel/24482899908077387 8. 2025 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр. Ийгл телевиз, Зочны цаг. Бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхдийн асуудлаар. 9. 2024 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Монголын мэдээ хөтөлбөр, Ял эдэлж буй хүүхдүүдийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1334448454254497&rdid=5h3wPL2znZB7Hl5z 10. 2024 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдөр. ETV телевиз, мэдээллийн хөтөлбөр, Дотоодын цэргийн алба хаагч нас барсан асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=3243128589157439&rdid=fEkIfcYOyUISSY05 11. 2024 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Монголын мэдээ хөтөлбөр, Хохирол нөхөн төлүүлэх эрхийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1248474712849310&rdid=pdUU7w5eTagtHqy2 12. 2024 оны 05 дугаар сарын 02-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Оргил цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлтийн тухай, Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=1222642288715133&rdid=231zuQYaVMCIv6zg 13. 2023 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдөр. Tenger телевиз, 7:10 оройн мэдээллийн хөтөлбөр, Сэтгэл санааны хохирол тооцох асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/tngr.tv/videos/728400105405481 14. 2023 оны 03 дугаар сарын 07-ны өдөр. Ийгл телевиз, Ийглийн мэдээ хөтөлбөр, Зэвсэгт хүчний дугаар ангид цэрэг нас барсан асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=154966617413210 15. 2023 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр. Ийгл телевиз, Ийглийн мэдээ хөтөлбөр, Унаач хүүхдийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=8857732130934506 16. 2022 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдөр. Ийгл телевиз, Ийгл ньюс хөтөлбөр, Хоридогч нас барсан асуудлаар. 17. 2022 оны 09 дүгээр сарын 14-ний өдөр. Дорнод телевиз. Дорнодын өнгө мэдээллийн хөтөлбөр. Дорнод аймагт хийж буй хяналт шалгалтын талаар. 18. 2022 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр. NTV телевиз. Тэгээс тэг нэвтрүүлэг, Амь насаа алдсан цэргийн алба хаагчийн асуудлаар. 19. 2022 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр. Ийгл телевиз, Ийгл ньюс хөтөлбөр, Амь насаа алдсан цэргийн алба хаагчийн асуудлаар. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=599867791697450 20. 2022 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Амь насаа алдсан цэргийн алба хаагчийн асуудлаар. 21. 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Нэр бүхий иргэний гомдлын асуудлаар. 22. 2022 оны 05 дугаар сарын 26-ны өдөр. 25 дугаар суваг телевиз, 25 цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Унаач хүүхдийн эрх.

		23. 2022 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Цагийн хүрд хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрхийн асуудал. 24. 2022 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдөр. TB8 телевиз, Толь мэдээллийн хөтөлбөр, Цагдаагийн байгууллагын камержуулалтын асуудал. 25. 2022 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдөр. TB8 телевиз, Толь мэдээллийн хөтөлбөр, Унаач хүүхдийн эрх. 26. 2022 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдөр. 25 дугаар суваг телевиз, 25 цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Унаач хүүхдийн эрх. 27. 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдөр. С1 телевиз, С1 мэдээллийн хөтөлбөр, Цар тахлын үед ирсэн гомдол, мэдээллийн тухай. 28. 2021 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдөр. Ийгл телевиз, Бодит байдал нэвтрүүлэг, Хүүхдийн эрхийн асуудлаар. 29. 2021 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Сурч боловсрох эрхийн асуудлаар. 30. 2021 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Оргил цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Дотуур байрны сурагчдын эрхийн тухай. Холбоос: https://www.facebook.com/mongoltv/videos/412069390610540 31. 2021 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдөр. С1 телевиз, С1 мэдээллийн хөтөлбөр, Хөдөлмөрийн харилцаан дахь халдашгүй байдал. 32. 2021 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Нэр төрийн халдашгүй байдлын тухай. 33. 2021 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Цар тахлын үеийн нөхцөл байдлын тухай. 34. 2021 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Цагийн хүрд хөтөлбөр, Ажлын байрны дарамт. Холбоос: https://www.youtube.com/watch?v=0NDmB_Uu_Ss 35. 2020 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдөр. С1 телевиз, С1 мэдээллийн хөтөлбөр, Ажлын байрны дарамт. 36. 2020 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Цагийн хүрд хөтөлбөр, Хүүхдийн эрхийн хэрэгжилт. 37. 2020 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Өглөө хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрхийн хэрэгжилт. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=326089291785472 38. 2020 оны 08 дугаар сарын 26-ны өдөр. Ийгл телевиз, Ийгл ньюс хөтөлбөр, Тусгаарлалтын нөхцөл байдлын талаар. 39. 2020 оны 08 дугаар сарын 18-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Цагийн хүрд хөтөлбөр, Албадан хөдөлмөрийн асуудлаар. Холбоос: https://www.youtube.com/watch?v=7LEWtcD_mns 40. 2020 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз,

		Цагийн хүрд хөтөлбөр, Туслах малчдын эрхийн хэрэгжилт. 41. 2019 оны 09 дүгээр сарын 09-ний өдөр. Монгол HD телевиз, Оргил цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Сурч боловсрох эрх. Холбоос: ttps://www.facebook.com/mongoltv/videos/503613410199893/?epa=SEARCH_BOX 42. 2019 оны 03 дугаар сарын 23-ны өдөр. Стар телевиз, 7/1 онцлох сэдэв хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрх. Холбоос: https://www.youtube.com/watch?v=TamAGzRjII0 43. 2019 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр. Парламент телевиз, Төв цэг мэдээллийн хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрх. Холбоос: https://www.facebook.com/watch/?v=555514354944642 44. 2019 оны 03 дугаар сарын 08-ны өдөр. Монголын Үндэсний олон нийтийн телевиз, Монголын мэдээ хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрх. 45. 2019 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдөр. NTV телевиз. Мэдээллийн хөтөлбөр, Хөдөлмөрлөх эрх. 46. 2019 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдөр. TB9 телевиз, Энэ өдөр мэдээллийн хөтөлбөр, Эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах эрх. 47. 2019 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдөр. Ийгл телевиз, Иргэний мэдээ хөтөлбөр, Эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах эрх. 48. 2019 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Оргил цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Унаач хүүхдийн эрхийн тухай. 49. 2018 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдөр. Ийгл телевиз, Хэлэлцүүлэг, Агаарын бохирдол ба хүний эрх. 50. 2018 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдөр. Монгол HD телевиз, Оргил цаг мэдээллийн хөтөлбөр, Агаарын бохирдол хүний эрхэд нөлөөлж буй тухай. 51. 2018 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр. TB9 телевиз, Ардын парламент нэвтрүүлэг, Агаарын бохирдол ба эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах эрх. 52. 2018 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдөр. Ийгл телевиз, Хэлэлцүүлэг, Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт. 53. 2018 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдөр. Монгол HD телевиз, Наашаа цаашаа нэвтрүүлэг, Хүүхдийн хөдөлмөрийн тухай. 54. 2018 оны 02 дугаар сарын 01-ний өдөр. TB8 телевиз, Толь мэдээллийн хөтөлбөр, Сайн ломбарданд хийсэн хяналт шалгалтын тухай. (Зарим нэвтрүүлэг, яриаг флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) <u>4.4. Радиод өгсөн ярилцлага</u> 1. 2022 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдөр. Монголын радио. Унаач хүүхдийн эрх. 2. 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдөр. Монголын радио. Унаач хүүхдийн эрх. 3. 2022 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр. Монголын радио. Амь насаа алдсан цэргийн алба хаагчийн асуудлаар.

		(Ярилцлагыг флаш дискэнд хуулж хавсаргасан) 4.5. Подкаст 1. Хүний эрхийн өрөө подкаст. Холбоос: https://www.youtube.com/watch?v=UrlGbnkzurQ&t=30s (Подкастыг флаш дискэнд хуулж хавсаргасан)

--- oOo ---